

3. De strijd voor de splitsing

3.1. Geen vooruitgang tussen 1993 en 2002

Tussen het Sint-Michielsakkoord van 1993 en 2002 is het establishment erin geslaagd om de eis voor de splitsing van B-H-V zoveel mogelijk onder de mat te vegen. Ook de pers besteedde aan het thema al te weinig aandacht. Toch waren er een aantal opmerkelijke momenten.

Eind 1992 werd het **Halle-Vilvoorde-Komitee** opgericht, een bundeling van Vlaamsgezinde organisaties en personiteiten uit Halle-Vilvoorde, dat de kwestie herhaaldelijk onder de aandacht probeerde te brengen. De activiteiten van het comité zouden pas op hun hoogtepunt komen in de loop van 2003 toen het een actie “dienstweigering” op poten zette en intensief ging samenwerken met de burgemeesters.

Een belangrijk actie werd evenwel veel vroeger georganiseerd, in januari 1994, toen 41 vooraanstaande Vlamingen (waaronder Anton van Wilderode, Aloïs Gerlo, ...) naar het Arbitragehof stapten om de nieuwe kiesomschrijving aan te klagen. Het Hof verwierp de klacht met een zeer politieke uitspraak. Men gebruikte het argument “dat het behoud van de kieskring was ingegeven door de zorg voor een algemeen compromis” in het raam van “het evenwicht tussen de belangen van de diverse gewesten en gemeenschappen”. Er werd hierbij vooral verwezen naar de aanwezigheid van zes faciliteitengemeenten rond Brussel (Wemmel, Linkebeek, Sint-Genesius-Rode, Drogenbos, Kraainem en Wezembeek-Oppem). Een vreemde redenering, want er zijn langsheen de taalgrens nog heel wat andere faciliteitengemeenten die géén aanleiding geven tot gewestoverschrijdende kieskringen. Zo kunnen de Vlaamse partijen geen stemmen rapen in Henegouwen, ondanks de aanwezigheid van bijvoorbeeld de faciliteitengemeenten Edingen en Komen.

Op 1 maart 1995, in het kader van een interpellatiedebat met o.m. Joris Van Hauthem, deed Jean-Luc **Dehaene** in de Kamer de opmerkelijke uitspraak dat “*de splitsing van de kieskring Brussel-Halle-Vilvoorde in de sterren geschreven staat*”. Kort nadien, op 18 april 1995, beloofden parlementsleden van CVP, VLD, SP en VU in volle verkiezingscampagne plechtig dat zij tijdens de volgende legislatuur (1995-1999) werk zouden maken van de splitsing. Onder Dehaene II kwam er evenwel geen gezamenlijk initiatief meer. Deze rooms-rode regering heeft ook op vlak van staatshervorming niet de minste vooruitgang geboekt. Er werd alleen maar gepalaverd. In antwoord op een interpellatie van Bart Laeremans over het splitsingsdossier antwoordde Dehaene op 11 oktober 1995 laconiek : “*Het voordeel van een kiescampagne is dat men inderdaad wat in de sterren kan kijken.*”

In mei 1996 stelde kamerlid Bart Laeremans een gedetailleerd wetsvoorstel van het Vlaams Blok voor, waarin een asymmetrische splitsing van Brussel-Halle-Vilvoorde werd uitgewerkt. Vlaamse lijsten zouden zowel in Brussel als Halle-Vilvoorde kunnen opkomen, terwijl deze band voor de Franstalige partijen doorbroken werd. Principieel staan wij vandaag nog steeds achter dit voorstel, maar de kans is groot dat het Arbitragehof een dergelijke hervorming zou vernietigen wegens strijdigheid met de Grondwet. Een alternatief is natuurlijk een volledige (verticale) splitsing van de kieskring, gecombineerd met een gewaarborgde vertegenwoordiging voor de Brusselse Vlamingen. Maar ook dat kan wellicht enkel mits een grondwetswijziging.

Het regeerakkoord van **Verhofstadt I** (1999) bevatte enkel wat algemeenheden inzake de staatshervorming. De debatten werden doorverwezen naar een Conferentie voor de Staatshervorming (COSTA), die zowel op nationaal als op Brussels vlak georganiseerd werd. De resultaten waren bijzonder pover: er kwam een zeer beperkte fiscale autonomie voor de deelstaten, maar over Brussel-Halle-Vilvoorde werd niets gezegd. In het Brussels gewest werd de Vlaamse blokkeringsmacht (de zogenaamde ‘dubbele meerderheid’) onderuit gehaald in ruil voor wat extra zitjes in de hoofdstedelijke raad.

In het paarsgroene regeerakkoord van de Vlaamse regering van **Dewael** (1999) stond een uitgebreid hoofdstuk over de staatshervorming, met tal van eisen die in de loop van de vijf volgende jaren moesten gerealiseerd worden, zoals de verwerving van ruime fiscale autonomie en de regionalisering van delen van de sociale zekerheid. De splitsing van het kies- en gerechtelijk arrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde moest binnen de eerste helft van de legislatuur, dus tegen nieuwjaar 2002, bereikt zijn. Maar ook tijdens deze legislatuur werd in dit dossier niet de minste vooruitgang geboekt. De toenmalige Volksunie maakte deel uit van deze regering, maar nam ter zake helemaal geen initiatieven. De lamme houding van de ministers Anciaux en Sauwens leidde uiteindelijk tot de vernietigende breuk en het opdoeken van die partij.

3.2. Naar een nieuwe stroomversnelling

De zaken kwamen pas echt in een stroomversnelling terecht n.a.v. de kieswethervorming van 2002. Op minder dan een jaar voor de verkiezingen van juni 2003 wilde de paarsgroene meerderheid een drastische wijziging doorvoeren aan de kieswetgeving. De traditionele kiesarrondissementen (die voordelig waren voor CD&V) werden opgeheven en vervangen door provinciale kiesomschrijvingen. Dit was

vooral op maat geschreven van de Sp.a, die met haar Tel-etubbies (Stevaert, Van den Bossche, Vande Lanotte, Vandebroucke en Janssens) over mediagenieke lijsttrekkers beschikte in elk van de vijf provincies. Het zou de partij inderdaad geen windeieren leggen: het kartel Sp.a-Spirit behaalde 24%, waar Sp.a afzonderlijk in 1999 amper 15% behaalde. Tegelijk werd een kiesdrempel van 5% ingevoerd, die dan weer fataal zou worden voor de Groenen.

Deze kieswethervorming was eigenlijk hét ideale moment om de kieskring Brussel-Halle-Vilvoorde te splitsen: als er overal provinciale kieskringen werden gecreëerd, moest dit onvermijdelijk ook het geval zijn voor Vlaams-Brabant, zoniet zou deze provincie niet als volwaardig erkend worden. Maar daarvoor mocht de kieswethervorming dus NIET dienen. Ze was enkel bedoeld voor het electoraal gewin van de meerderheidspartijen.

De Waalse partijen kregen van Verhofstadt de verzekering dat er niet geraakt zou worden aan de unitaire kieskring en de regering creëerde het gedrocht “Brussel-Halle-Vilvoorde-Leuven”. Hiermee werd gepoogd om de provinciale kieskring te verzoenen met het behoud van de unitaire kieskring. Er werd een zeer ingewikkeld systeem uitgedokterd, waarbij de Vlaamse lijsten zouden mogen opkomen in de gehele provincie Vlaams-Brabant en Brussel, terwijl de Franstalige lijsten enkel zouden opkomen in de oude kieskring Brussel-Halle-Vilvoorde. Toch zouden de Vlaamse lijsten slechts mogen uitpakken met evenveel kandidaten als de Franstalige, waardoor die laatste nog maar eens bevoordeeld werden.

Het Vlaams Blok trok samen met anderen tegen deze regeling naar het **Arbitragehof** en kreeg op 26 februari 2003 van dit hoge rechtscollege (dat uit evenveel Nederlands- als Franstalige leden bestaat) gelijk. De rechters oordeelden dat de nieuwe kieskring een schending inhield van het gelijkheidsbeginsel: als er overal provinciale kieskringen zijn, moet dit ook het geval zijn voor Vlaams-Brabant, zodat er ofwel overal zou moeten teruggekeerd worden naar de oude situatie ofwel een aparte provinciale kieskring Vlaams-Brabant zou moeten gecreëerd worden. Dit zou dus neerkomen op de splitsing van Brussel-Halle-Vilvoorde. Het Arbitragehof bepaalde ook dat dit ten laatste tegen de federale verkiezingen van 2007 zou gerealiseerd moeten zijn. De overmoedige Verhofstadt, die in het parlement in alle mogelijke toonaarden gewaarschuwd was voor het discriminatoire karakter van de kieswet, werd dus vlak voor de verkiezingen op een zeer vernederende wijze teruggefloten door het (nochtans in grote mate politiek samengestelde) Arbitragehof.

Door de gedeeltelijke vernietiging van de kieswet kregen

we in Vlaams-Brabant opnieuw de oude situatie: in Leuven kwamen er aparte lijsten op en ook in Brussel-Halle-Vilvoorde bleef alles bij het oude.

Een opmerkelijke nieuwigheid in 2003 was wel dat voor het eerst ook de **Belgen uit het buitenland** zouden mogen meestemmen bij de federale verkiezingen. Dat was een eis van de Franstalige liberalen, die via deze weg een compensatie kregen voor de Snel-Belg-wet, waarvan iedereen wist dat ze zou leiden tot een versterking van de Parti Socialiste. Het Vlaams Belang had zich tegen deze regeling voor de Belgen uit het buitenland verzet, omdat van meet af aan duidelijk was dat die precies in Brussel-Halle-Vilvoorde in het voordeel van de Franstalige partijen zou spelen. De ‘buitenland-belgen’ mochten zich namelijk inschrijven in een gemeente naar keuze. Walen mochten zich daardoor zonder probleem inschrijven in Brussel of Halle-Vilvoorde. Waarvoor wij gewaarschuwd hadden, gebeurde ook: ruim 23 % van de buitenlandkiezers schreven zich in een Brusselse gemeente in, terwijl slechts 9,5% van de Belgische bevolking in Brussel woonachtig is. Dit was niet toevallig. In Franstalige kringen heeft men opgeroepen om zich massaal in te schrijven in Brussel-Halle-Vilvoorde, met het oog op de versterking van de Franstalige posities. Ook nationaal bekeken blijkt dat dit stemrecht hoofdzakelijk een Franstalige aangelegenheid is. Zo hebben nog geen 40% van het totaal aantal ‘buitenland-belgen’ gekozen voor een gemeente in het Vlaamse gewest. Honderden Franstaligen lieten zich vanuit het buitenland inschrijven (zelfs met Franstalige formulieren) in Nederlandstalige gemeenten rond Brussel. In enkele van deze gemeenten had men de moed om de Franstalige formulieren ongeldig te verklaren.

Uit het bijzondere kanton “Buitenlandse Zaken” dat was gecreëerd voor de groep ‘buitenland-belgen’ uit Brussel-Halle-Vilvoorde die in een ambassade had gestemd, kon afgeleid worden dat meer dan drie kwart van deze buitenlandse stemmen (76,88%) werd uitgebracht op een Franstalige lijst.

Het toppunt was dat een groot deel van de stemmen van de ‘buitenland-belgen’ (alle stemmen die in de kieskring per brief waren uitgebracht, ook deze van kiezers die zich in een Brusselse gemeente hadden ingeschreven) door een beslissing van de Waalse minister van Binnenlandse Zaken Duquesne geteld moesten worden in het kleinste kieskanton van Halle-Vilvoorde, met name het landelijke Lennik, dat voorheen nog geen 35.000 kiezers telde. Daar kwamen nu plots 11.000 ‘buitenland-belgen’ bij. Dit zorgde voor een enorme scheeftrekking van de resultaten. Zo stegen de Franstalige liberalen van 468 naar 3322 stemmen. Het totale resultaat van de Franstalige partijen ging in één ruk van

5% van de stemmen naar meer dan 20 %!

Dit resultaat veroorzaakte een psychologische schok. Met name **Willy Dewaele**, de gedreven burgemeester van Lennik, trok vanaf dat moment alle registers open voor een onmiddellijke splitsing van de kieskring. Hij werd één van de voortrekkers van het verzet.

3. 3. De burgemeesters in het verzet

Na de verkiezingen van juni 2003 brengt Verhofstadt een regering samen met liberalen socialist en de ex-Vlaams-nationalisten van Spirit. In het nieuwe regeerakkoord staat geen woord over Halle-Vilvoorde, ondanks de uitdrukkelijke beloften in het VLD-verkiezingsprogramma. Verhofstadt mist opnieuw een gedroomde kans om de knoop door te hakken. Vlaamse eisen worden naar een "Forum" verwezen en diverse Waalse eisen (Francorchamps, regionalisering wapenhandel) worden onverwijld ingewilligd: de regering is nog geen 2 weken aan het werk of de regionalisering van de wapenuitvoer is reeds een feit!

Vanaf het najaar van 2003 kwam het verzet van de burgemeesters sterk op gang. Het startschot werd gegeven met een Staten-Generaal te Overijse op 10 oktober 2003. Daar werd niet alleen een wetsvoorstel aangekondigd voor de splitsing, maar ook een **boycotactie** voor het geval de splitsing niet gerealiseerd zou zijn vóór de Europese verkiezingen van 13 juni 2004. De burgemeesters van Halle-Vilvoorde wilden dat hun gemeenten tegen 13 juni dus geen deel meer zouden uitmaken van de Waalse kieskring voor Europa.

Zij inspireerden zich op de acties van de Vlaamse burgemeesters van 1960, die weigerden om nog langer deel te nemen aan de schandelijke tienjaarlijkse "talentellingen". Door de massale boycot van deze tellingen werden ze uiteindelijk afgeschaft en werd de Franstaligen een belangrijk wapen uit handen geslagen.

De drijvende kracht achter de burgemeesters was en is de voorzitter van het Halle-Vilvoorde-Komitee, de diplomatische jurist **Luc Deconink**, die niet alleen de raadsman is van de burgemeesters, maar ook aan de basis ligt van zowat alle teksten, voorstellen en initiatieven.

Zoals verwacht kon worden, kende de actie niet in alle gemeenten een even groot succes. Er waren bij de burgemeesters voortrekkers en meelopers. Sommigen gingen in de boycotactie een heel stuk verder dan anderen. Op 28 januari 2004 vroegen Kamerlid Laeremans en Europarlementslid Claeys in een open brief aan zeven twijfelaars (waaron-

der Dehaene van Vilvoorde, Vemeiren van Zaventem en Platteau van Dilbeek) om alsnog het front van de burgemeesters te versterken. Uiteindelijk beperkte een groot deel van de burgemeesters zich tot een braaf "voorbehoud" bij de verkiezingsuitslag, waarna men zagezegd de geldigheid van de verkiezingen zou kunnen betwisten.

In sommige gemeenteraden durfde men zelfs helemaal geen boycotmotie goedkeuren. Vooral de VLD-burgemeesters Platteau van Dilbeek en Eddy De Block van Merchtem, die beiden aasden op een verkiesbare plaats voor het Vlaams Parlement, werkten tegen. De Block stak zijn collega's zelfs het mes in de rug en verklaarde aan *Het Nieuwsblad*: "In de huidige omstandigheden vind ik een boycot geen goede manier om de splitsing te bereiken. Dat voedt slechts de anti-politiek."

Intussen werden in de Kamer vragen gesteld aan de nieuwe minister van Binnenlandse Zaken **Patrick Dewael**. In plaats van begrip te tonen voor de initiatieven van de burgemeesters, ging de voormalige Vlaamse minister-president steeds heviger tekeer. In januari 2004 verklaarde hij aan Kamerlid Laeremans dat er strafsancities zouden volgen voor de burgemeesters die geen medewerking zouden verlenen aan de Europese verkiezingen. En op 9 februari dreigde hij zelfs met de schorsing en de afzetting van de actievoerende burgemeesters. Dit kwam neer op een regelrechte intimidatiepolitiek t.a.v. de stakende burgervaders. Nochtans had de minister heel wat zachtere middelen kunnen aanwenden om de verkiezingen ordentelijk te laten verlopen. Het is door deze intimidatiepolitiek dat vooral de VLD-burgemeesters een heel stuk zouden inbinden.

Inmiddels hadden een aantal parlementsleden van de andere Vlaamse partijen het **wetsvoorstel** van de burgemeesters ondertekend en neergelegd in de Kamer. Zoals verwacht, mocht het Vlaams Blok dit voorstel niet mee ondertekenen.

Toen de bespreking van de wet ter voorbereiding van de Europese verkiezingen begin 2004 werd aangevat, namen wij de proef op de som en vroegen wij de koppeling van die Europese kieswet en het wetsvoorstel tot splitsing, maar dit werd door de paarse partijen verworpen. Ook het voorstel van Joris Van Hauthem om hiertegen een verzet op te starten vanuit het Vlaams Parlement (een belangenconflict), werd door paars en groen verworpen. Nochtans had het Vlaams Parlement enkele weken voordien, op 12 december 2003, unaniem een motie goedgekeurd om de kieskring Brussel-Halle-Vilvoorde nog voor de Europese verkiezingen te splitsen. Consequent handelen was er bij de paarse partijen niet bij.

Zowel in de commissie als in de plenaire vergadering van

Kamer en Senaat confronteerden wij de Vlaamse meerderheidspartijen met hun eigen teksten, die we hadden ingediend in de vorm van amendementen. Maar de parlementsleden van Sp.a-Spirit en VLD verwierpen zowel in de Kamer (22 januari 2004) als in de Senaat (5 februari) ongeneemd alle amendementen van de Vlaamse oppositie. Zij stemden aldus meermaals tegen het wetsvoorstel dat zijzelf hadden ingediend. Weer eens kregen we de **januskop** te zien van de Vlaamse machtspartijen: in het Vlaams Parlement zetten ze af en toe een stoere borst op, maar daar waar het echt gebeurt, in het federale parlement, slikken zij op commando van de Waalse partijen hun dure Vlaamse eden in.

De meest pijnlijke stemmen kwamen van Spiritparlementslid **Lionel Vandenberghe**. Toen die man nog voorzitter van het IJzerbedevaartcomité was, drong hij jaar na jaar aan op een onmiddellijke splitsing van de kieskring; eenmaal zelf verkozen in een Senaatszetel verloochende hij die eis schaamteloos en keurde hij geen enkel van de tientallen splitsingsamendementen goed. Ontluisterend.

De parlementsleden negeerden hiermee de plechtige oproep van hun eigen burgemeesters: *“Wij willen erop aandringen dat u als vertegenwoordiger van de Vlaamse bevolking, in overeenstemming met uw partijstandpunt, met het Vlaamse regeerakkoord en met de eensgezinde stellingname van het Vlaams Parlement de amendementen zou goedkeuren. Wij rekenen op de eensgezinde steun van de Vlaamse kamerleden om eindelijk de kieswet in overeenstemming te brengen met de Grondwet, onze hoogste wetsnorm, waaraan wij allen trouw gezworen hebben. Wij kunnen inderdaad niet langer aanvaarden en tegenover onze bevolking niet langer verantwoorden dat in onze Vlaamse gemeenten de lijsten van buiten ons taalgebied, buiten ons gewest en buiten onze provincie worden voorgelegd.”*

Een tiental burgemeesters bleef bij het voornemen om geen medewerking te verlenen aan de voorbereiding van de Europese verkiezingen en startte vanaf april met enkele kleinere acties. Zo werden de Waalse kiesbrieven niet aangeplakt en kregen deze partijen ook geen kiezerslijsten. Eric Libert, de FDF-schepen van Rode, diende bij het gerecht **klacht** in tegen de burgemeesters op basis van ambtsverzuim én op basis van de racismewet. Aan zijn klacht werd meteen gevolg gegeven: alle actievoerende burgemeesters werden door het Brussels gerecht op de rooster gelegd. Plots was er van de immense achterstand en de tergende traagheid bij het Brussels gerecht niets meer te merken.

De campagne voor de splitsing bereikte een hoogtepunt met de grote betoging (13.000 aanwezigen) van **9 mei 2004** in Halle. Hoewel zij in Kamer en Senaat uitdrukkelijk tegen de splitsing hadden gestemd, stapten diverse kamerleden van VLD en Spirit ongeneemd mee op in deze manifestatie. Als staaltje van hypocrisie kon dit wel tellen. Nauwelijks drie dagen later braken de Vlaamse meerderheidspartijen het front van de burgemeesters op. Voorzitters Els Van Weert (Spirit), Steve Stevaert (Sp.a) en Vlaams minister-president Bart Somers ondertekenden een akkoord met een deel van de burgemeesters. In ruil voor het engagement dat de splitsing meteen na 13 juni zou besproken worden in het federaal parlement, beloofden de burgemeesters dat ze ten volle zouden meewerken aan de Europese verkiezingen.

De burgemeesters van oppositiepartij CD&V namen hiervan afstand, omdat het oorspronkelijke engagement (splitsing vóór 13 juni) niet werd gehaald en omdat er onvoldoende waarborgen waren dat die splitsing er effectief zou komen. Deze burgemeesters zouden nadien nog enkele symbolische acties voeren, maar het verzet was gebroken en tot een echte boycot kwam het nergens.

Natuurlijk blijft het nuttig weer te geven wat op 13 mei precies werd overeengekomen:

De ondertekenaars besluiten o.m.

“dat het aangewezen is de splitsing van de kieskring en het gerechtelijk arrondissement onmiddellijk na de Europese verkiezingen op het federale niveau te agenderen (...)

De partijvoorzitters engageren zich uitdrukkelijk: -dat de splitsing van de kieskring Brussel-Halle-Vilvoorde op de federale politieke agenda gezet wordt. De besprekingen moeten leiden tot de toepassing van de Grondwet en uitvoering van de arresten van het Arbitragehof en dit door de splitsing van de kieskring Brussel-Halle-Vilvoorde. Vlaanderen dient hiervoor geen prijs te betalen”.

-dat, indien dit niet onmiddellijk wordt gerealiseerd, hun fracties in Kamer en Senaat de door hen ingediende wetsvoorstellen over de splitsing van de kieskring onverwijld zullen goedkeuren. (...)

De krantenberichten van 14 mei zijn formeel: aan dit geschreven akkoord werd mondeling toegevoegd dat het dossier voor het einde van 2004 zou worden afgerond. Vóór 1 oktober zou de situatie in ieder geval geëvalueerd worden.

Tijdens de **verkiezingscampagne** deden ook Yves Leterme en Geert Bourgeois opmerkelijke uitspraken. In een koptukken debat verklaarde Leterme dat de splitsing een kwestie was van amper vijf minuten. En op 8 juni bracht De Morgen volgend vraaggesprek met Geert Bourgeois:

Bourgeois: “We willen dat die kieskring gesplitst wordt vóór we in een Vlaamse regering stappen.”

De Morgen: “Dus u zet geen handtekening onder een Vlaams regeerakkoord voor de splitsing is goedgekeurd in het federaal parlement.”

Bourgeois: “Inderdaad.”

De Morgen: “Om helemaal zeker te zijn: als die splitsing niet federaal gestemd is, tekent u dus geen Vlaams regeerakkoord?”

Bourgeois: “Daar komt het inderdaad op neer.”

3.4. Na de val van paars-groen - juni 2004

Na de verkiezingen van 13 juni 2004 nam het Vlaams Blok de proef op de som en probeerden wij bij herhaling de kwestie van de splitsing opnieuw te agenderen in de commissie Binnenlandse Zaken van de Kamer. Maar VLD en Sp.a stemden telkens weer met overtuiging tegen de snelle behandeling van de splitsingsvoorstellen. Het enige wat voor de vakantie kon bekomen worden, was de verzending van de diverse wetsvoorstellen naar de Raad van State voor advies, zodat de hele kwestie meteen naar oktober verschoven kon worden. De engagementen van 13 mei werden alvast inzake de timing volledig verloochend.

Daarnaast was er natuurlijk ook het Vlaamse niveau. Dank zij de spectaculaire vooruitgang van het Vlaams Blok (van 15 naar 24%) werd de paars-groene meerderheid in het Vlaams Parlement doorbroken. Het kartel CD&V – NVA had een meerderheid kunnen vormen met het Vlaams Blok, maar Leterme verkoos een klassieke tripartite omdat onze partij een conflictstrategie vooropstelde t.a.v. de Waalse partijen. Leterme wees evenwel ieder “conflictmodel” af en het **Vlaams regeerakkoord** werd derhalve een heel braaf samenraapsel van allerlei verzuchtingen. Het was nauwelijks vernieuwend vergeleken met het paars-groene regeerakkoord van vijf jaar voordien. Inzake de staatshervorming ging het op enkele punten zelfs minder ver.

Wat Brussel-Halle-Vilvoorde betreft, lezen we het volgende:

“De Vlaamse regering en haar regeringspartijen nemen het engagement, zoals verwoord in de verklaring van 13 mei 2004 ten overstaan van de burgemeesters van het arrondissement Halle-Vilvoorde, over. Hiertoe vragen zij aan hun fractie in

Kamer en Senaat om los van het door de federale regering aangekondigde forum, uiterlijk bij de start van het parlementair jaar, wetsvoorstellen tot splitsing van het kiesarrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde voor de verkiezingen van de Kamer van Volksvertegenwoordigers, de Senaat en het Europees Parlement respectievelijk tot splitsing van het gerechtelijk arrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde in te dienen en onverwijld goed te keuren. (...)”

“Onverwijld” is natuurlijk een heel rekbaar begrip. Net voor de verkiezingen had Geert Bourgeois nog aan *De Morgen* verklaard dat hij niet in een Vlaamse regering zou stappen vooraleer de splitsing gerealiseerd zou zijn. Intussen is Geert Bourgeois ruim zes maand minister en is de splitsing er nog altijd niet. In *Dag Allemaal* verklaarde hij op 7 september: “Tegen Nieuwjaar moeten we weten waar we staan”. Maar met Nieuwjaar stonden we nergens.

Het Vlaams regeerakkoord werd ook slechts gedeeltelijk uitgevoerd. Op 11 oktober werd door de Vlaamse meerderheidspartijen effectief een wetsvoorstel tot splitsing van de kieskring ingediend, maar eigenlijk was dit overbodig, want het nieuwe voorstel was (op enkele kleine details na) een doorslag van het oude wetsvoorstel. Aan de pers werd meegedeeld dat het voorstel “in een stevig tempo en tegen het einde van het jaar” zou afgehandeld worden, maar in werkelijkheid bood dit voorstel de mogelijkheid om nogmaals het advies van de Raad van State te vragen, waardoor Verhofstadt het dossier tot december voor zich uit kon schuiven. Een nieuwe vertragingstruc dus. Toen het Vlaams Blok op 14 oktober de hoogdringende behandeling vroeg, stemden alle andere Vlaamse partijen, N-VA inclusief, tegen de hoogdringendheid.

In *Terzake* van 16 december klaagde Bart de Wever dat de Raad van State er zeer lang had over gedaan om haar (Frans-talig) advies af te leveren. Een schijnheilige uitspraak. De Raad had gehandeld binnen de voorziene termijnen. Het waren de Vlaamse partijen zelf, met inbegrip van de N-VA, die - door het uitdrukkelijk verwerpen van de hoogdringendheid - verantwoordelijk waren voor de bijkomende vertraging van verscheidene maanden.

Begin november maakte Verhofstadt met een bijkomend manoeuvre duidelijk dat een snelle parlementaire behandeling ook nog via een andere manier zou voorkomen worden. Er werd namelijk speciaal voor de kwestie B-H-V een “**Interministeriële conferentie voor Institutionele Hervormingen opgericht**” (IMCIH), waarin afgevaardigden van de verschillende regeringen het probleem zouden bespreken. Deze IMCIH bestaat uit maar liefst 17 leden, waarvan slechts 8 Vlamingen. De Duitstalige afgevaardigde

(die met de kwestie hoegenaamd niets te maken heeft) zit op de wip.

Dit is nooit gezien: terwijl in het parlement wetsvoorstellen zijn ingediend om de splitsing te realiseren, gaat de Vlaamse regering dus onderhandelen voor de prijs die hiervoor moet betaald worden. Nota bene in een orgaan waarin de Vlamingen in de minderheid gesteld zijn, terwijl we in het federale parlement over een comfortabele meerderheid beschikken.

Op 30 november kwam het advies van de Raad van State toe in het Parlement. Het was afkomstig van een tweetalige kamer, doch was in het Frans opgesteld. Nog meer dan in het advies van september lagen er Franstalige klemtonen in. Er werden hoofdzakelijk politieke en nauwelijks juridische bezwaren naar voor geschoven. Maar het advies moest dus vertaald worden en dat was voor Spirit een goede reden om het dossier nogmaals te verdagen.

Maar ook op 16 december mocht de Kamercommissie nog niet beginnen met de bespreking van het dossier. Op vraag van minister Dewael werd beslist om het dossier uit te stellen tot na 15 januari, moment waarop de Interministeriële Conferentie zou bijeenkomen. Ook dit nieuwe uitstel kreeg de steun van N-VA en CD&V. Nadat het Vlaams Belang deze nieuwe vertraging scherp had gehemeld, bedacht N-VA-voorzitter De Wever ons met een scheldtirade. We zouden “rechtsextremistische verrottingsstrategen” zijn. Het belang van de IMCIH wordt door De Wever geminimaliseerd: *“Of de interministeriële conferentie (IMC) ondertussen veel meer dan een therapeutische praatgroep kan zijn, valt te betwijfelen. Minister Geert Bourgeois is daarover alvast duidelijk. Van onderhandelen in de IMC kan er geen sprake zijn.”*

Daags nadien kregen we evenwel gelijk vanuit onverwachte hoek: De N-VA-jongeren veroordeelden het nieuwe uitstel scherp. *“De houding van de Vlaamse regeringspartijen in dit dossier, in strijd met het Vlaams regeerakkoord, doet de N-VA-jongeren vragen stellen bij de deelname van de N-VA aan de Vlaamse regering.”*

In het Vlaams Parlement zelf werd de Vlaamse regering met de regelmaat van de klok aan de tand gevoeld door Joris van Hauthem over de stand van zaken, zeker in het licht van de verschillende vertragingsovereenkomsten. Hoewel minister-president Leterme steevast beweerde dat er geen vuiltje aan de lucht was, bleek al vlug de hopeloze verdeeldheid binnen de meerderheid. Vooral SPA en VLD gingen op de rem staan, terwijl CD&V/N-VA de gegijzelden van hun coalitiepartners geworden zijn.

Slotsom: van een “onverwijld” behandeling van het split-

singsdossier is dus allerm minst sprake en de uitdrukkelijke belofte om de splitsing voor het jaareinde goed te keuren, was blijkbaar alleen maar een fabeltje.

3.5. Opnieuw vertragingen in 2005

Tijdens de kerstvakantie en in de eerste werkweek van januari hielden de Vlaamse partijen geen overleg. CD&V beweerde dat ze geen enkel telefoontje ter zake had ontvangen. De Franstalige partijvoorzitters kwamen wel bijeen. Op vrijdag 14 januari stelden ze in een gezamenlijke verklaring dat ze geen vragende partij waren voor hervormingen, dat de rondzendbrief Peeters moest afgeschaft worden en dat de eis voor de splitsing beantwoord werd met een eis voor de uitbreiding van Brussel.

Tijdens de eerste werkvergadering van de Interministeriële Conferentie op 17 januari 2005 wordt meteen duidelijk dat de ministers nog helemaal nergens staan. Sinds november werd gewoon twee maand tijd verloren. Het enige resultaat van de vergadering van 17 januari was de oprichting van een nieuwe, 12-koppige werkgroep binnen de IMCIH. De werkgroep heeft dus een werkgroep opgericht. Het was helemaal niet duidelijk met welke frequentie die nieuwe werkgroep bijeen zou komen en tegen wanneer ze moest klaar zijn. Duidelijk was wel dat deze besprekingen het parlementaire werk opnieuw zouden vertragen.

In de commissie Binnenlandse Zaken van 19 januari werd nog wel beslist (met de steun van de Franstaligen) dat het commissiewerk zou verder gezet worden en dat wekelijks verslag zou uitgebracht worden over de vorderingen van de IMCIH, maar blijkbaar was dit enkel bedoeld om CD&V en N-VA aan te zetten om iemand af te vaardigen naar de werkgroep. Nadien werd duidelijk dat de Franstaligen elke bespreking in de Kamer zouden boycotten totdat er een akkoord zou bereikt worden binnen de IMCIH. CD&V bleek overigens verdeeld over de strategie die gehanteerd moest worden in dit dossier. Op zaterdag 22 januari verklaarde Jean-Luc Dehaene voor de VRT-camera's dat er enkel een oplossing gevonden kon worden in het kader van besloten onderhandelingen. *“Die onderhandelingen moeten zonder deadline gevoerd worden, op discrete wijze en met een voldoende ruime agenda om een compromis mogelijk te maken”* (De Tijd, 25 januari 2005). Dit stond helemaal haaks op het Vlaams regeerakkoord en op hetgeen CD&V tot dan steeds had voorgehouden.

Daags nadien ging Eric Van Rompuy tijdens een RTL-debat dan weer in volle confrontatie met de Franstaligen door

hun annexatiedrang t.a.v. de Randgemeenten (terecht) te vergelijken met de Anschlusspolitiek van de nazi's t.a.v. Oostenrijk. Jammer genoeg verontschuldigde Van Rompuy zich 's anderendaags publiek voor deze uitspraak.

Tijdens zijn toespraak voor de "gestelde lichamen" zei Verhofstadt dat de bespreking van Brussel-Halle-Vilvoorde moest plaatsvinden achter de besloten deuren van de IMCIH. Verhofstadt schrok er zelfs niet voor terug om ook de Koning te gebruiken als buikspreker. De Vorst vond het namelijk voor de zoveelste keer noodzakelijk te pleiten voor multiculturaliteit en tegen de strijd tot behoud van de identiteit. Samen met Verhofstadt pleitte Coburg uitdrukkelijk voor overleg.

Op 26 januari kwam er een voorlopig einde aan de parlementaire behandeling. Alles werd minstens voor een maand opgeschort. De afspraken van een week voordien werden overboord gegooid. CD&V en N-VA stonden met de billen bloot. Zoals verwacht, hadden Sp.a-Spirit en VLD woordbreuk gepleegd. Hun plechtige belofte dat zij onverwijld zouden voortdoen met de parlementaire bespreking lag in de prullenmand.

Overzicht van de verdragingsmanoeuvres sinds de verkiezingen van 13 juni 2004:

1. Op 13 mei was beloofd dat de splitsing onmiddellijk na de Europese verkiezingen geagendeerd zou worden; VLD en Sp.a-Spirit stemden na 13 juni in de Kamercommissie alle vragen daartoe weg;
2. 3 oktober: Dewael verklaart dat Verhofstadt op 12 oktober niet mag afgerekend worden op de kwestie Brussel-Halle-Vilvoorde. Er zal nog geen oplossing zijn;
3. Begin oktober dienen de Vlaamse meerderheidspartijen een nieuw wetsvoorstel in. Het Vlaams Blok vraagt de hoogdringende behandeling, maar die wordt weggestemd door alle andere partijen, met inbegrip van CD&V en N-VA. Hierdoor krijgt de Raad van State anderhalve maand tijd voor zijn advies;
4. Op 10 november wordt de werkgroep IMCIH opgericht, maar die komt voor nieuwjaar niet één keer bijeen;
5. Na een eerste uitstel op 8 december op vraag van Spirit wordt het dossier in de kamercommissie op 16 december over de kerstvakantie getild naar 19 januari, met steun van CD&V en N-VA;
6. Op 17 januari beslist de werkgroep IMCIH om in zijn schoot een nieuwe werkgroep op te richten. Minister Reynders (MR) komt op 19 januari met lege handen naar de Kamer. De commissie beslist om pas vanaf 26 januari met de besprekingen te starten.
7. Op 26 januari werd de parlementaire behandeling voor minstens één maand opgeschort.